

Dorota Pater¹

*We wszystkich podejmowanych przez siebie działaniach policjanci zawsze powinni przestrzegać zasady, że **policja to społeczeństwo, a społeczeństwo to policja**. Stróże prawa tworzą przy tym specyficzną grupę obywateli zawodowo dbającą o przestrzeganie zasad, których poszanowanie w imię dobra wspólnego jest zadaniem każdego z nas*

Sir Robert PEEL
założyciel Policji Miejskiej w Londynie, 1829

SPOŁECZNE WSPARCIE DZIAŁAŃ POLICJI MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE POPEŁNIANIU PRZESTĘPSTW I WYKROCZEŃ ORAZ ZJAWISKOM KRYMINOGENNYM

1. Wprowadzenie

Praca Policji w demokratycznym państwie prawa powinna uwzględniać oczekiwania obywateli. Ich troski, potrzeby w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz rozwiązywania konfliktów społecznych dostarczają ważnych kryteriów do określania niezbędnego poziomu świadczeń policyjnych i rodzaju wykonywanych zadań.

Na ograniczenie przestępczości mają wpływ nie tylko działania policyjne. Obecnie uznaje się za niezbędne, wręcz konieczne, uspołecznienie działań policyjnych i włączenie w system przedsięwzięć profilaktycznych wszystkich agend i instytucji mających wpływ na poziom bezpieczeństwa

¹ Mł. insp. Dorota Pater, Naczelnik Wydziału Prezydialnego Gabinetu Komendanta Głównego Policji, członek Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym, e-mail:dorota.pater@policja.gov.pl.

społecznego. Pomoc i współpraca obywateli z Policją w zapobieganiu i ściganiu przestępczości jest zjawiskiem charakterystycznym dla obywatelskich społeczeństw prawa. Jest to przejaw społecznej aktywności i świadomego uczestnictwa w życiu publicznym. Współpraca z Policją postrzegana jest nie tylko jako możliwość działania, ale zgoła konieczność, ponieważ ład społeczny jest tak samo sprawą państwa i jego administracji, jak i wspólnym dobrem wolnego społeczeństwa (Czapska, Widacki, 2000).

Te działania wpisują się w Community Policing, która nie jest jasno zdefiniowaną strategią czy też jednolitą koncepcją, co raczej specyficznym, zróżnicowanym wewnątrznie podejściem do problemu zwalczania z udziałem i przy pomocy obywateli nieporządku o charakterze kryminogennym, przestępczości i lęku przed przestępczością (Czapska, Kury, 2002).

FBI, które przeprowadziło na ten temat obszerne badania amerykańskiej policji, definiuje pojęcie Community Policing jako partnerstwo między policją a przestrzegającymi prawa obywatelami, którego celem jest znajdowanie skutecznych i trwałych sposobów rozwiązywania problemów i przyczynianie się tym samym do poprawy jakości życia w gminie lub sąsiedztwie. Community Policing przedstawia zatem raczej pewną filozofię, niż konkretny program (FBI – Academy, Community b.d.) (Czapska, Kury, 2002).

Jako dwa najistotniejsze elementy Community Policing wymienia się zawsze partnerską współpracę ze społecznością lokalną, sąsiedztwem, a zwłaszcza obywatelami (community partnership). Celem tej współpracy jest rozwiązywanie lokalnych problemów związanych z przestępczością i strachem przed przestępczością (problem solving) (Czapska, Kury, 2002).

Podstawowymi cechami filozofii policji, skoncentrowanej na pracy ze społeczeństwem, zalicza się konsultacje (czyli prowadzenie systematycznych badań na temat potrzeb mieszkańców w zakresie poprawy bezpieczeństwa i związanych z tym oczekiwań wobec Policji), adaptację (polegającą na zmianie sposobu dowodzenia w taki sposób, aby w małych jednostkach Policji można było decydować o użyciu środków i sił w celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców poszczególnych dzielnic czy wsi), mobilizację (polegającą na zaangażowaniu Policji razem z obywatelami i różnorodnymi instytucjami do wspólnego działania na rzecz bezpieczeństwa) oraz rozwiązywanie problemów (tj. koncentrowanie wysiłków lokalnej społeczności na eliminowaniu warunków sprzyjających popełnianiu przestępstw).

2. Community Policing – polska perspektywa

Dotychczasowa praktyka wielu krajów (w tym także i Polski), które realizują Community Policing dowodzi, że przyjęcie strategii współdziałania społeczeństwa z Policją i tworzenie właściwego klimatu poprzez budowę wzajemnego zaufania przynosi najbardziej wymierne efekty w zapobieganiu przestępczości. Dobrze zorganizowane i prężnie działające społeczności lokalne stanowią ważny element społeczeństwa demokratycznego.

Skuteczne zapobieganie przestępczości należy do kompetencji wielu organów administracji państwowej. Wymaga ono jednak ścisłej, systemowej współpracy różnych instytucji ze społeczeństwem. Policja od kilku lat poszukuje nowych form i metod mających na celu poprawę bezpieczeństwa obywateli, a tym samym przeciwdziałając przestępczości przekształca się z organu typowo represyjnego w instytucję otwartą na potrzeby i głosy społeczeństwa. Ważną wskazówką dla wszystkich podejmowanych przez Policję działań powinno być: „Nawet najsprawniej działająca Policja nie jest w stanie sama zapobiegać przestępczości”.

Bezpieczeństwo publiczne wymaga wspólnego wysiłku zarówno Policji jako instytucji odpowiedzialnej za bezpieczeństwo, jak i podmiotów spoza Policji kreujących życie społeczne, głównie administracji rządowej i samorządowej oraz obywateli.

Jak można zauważyć (na podstawie rysunku 2.1) warunkiem do zapewnienia i poprawy bezpieczeństwa w społecznościach lokalnych są trzy elementy – (boki trójkąta), które muszą ze sobą ściśle współpracować. Powstały w ten sposób specyficzny układ instytucji, obywateli i ich reprezentantów ma na celu skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych w zakresie porządku publicznego oraz bezpieczeństwa. Celem współpracy między „bokami trójkąta” jest identyfikowanie problemów (związanych z przestępczością, patologiami, strachem przed staniem się ofiarą przestępstwa) i wypracowanie odpowiednich rozwiązań. Do tego aby poprawić bezpieczeństwo, konieczne jest zapewnienie mechanizmów stałej, partnerskiej współpracy Policji, administracji rządowej i samorządowej, organizacji społecznych oraz obywateli. Zrozumienie, że wszyscy jesteśmy współodpowiedzialni za własne bezpieczeństwo, to uświadomienie roli obywateli i zapobieganie przestępczości w najbliższym otoczeniu. Przeciwdziałanie przestępczości oraz zapobieganie patologiom społecznym nie może być postrzegane wyłącznie jako obowiązek organów bezpieczeństwa.

Rysunek 2.1. Trójkąt bezpieczeństwa – partnerzy na rzecz bezpieczeństwa²

Źródło: opracowanie własne

Warunkiem skuteczności działań Policji jest współdziałanie z różnego rodzaju instytucjami, a przede wszystkim ze społeczeństwem. Dlatego działania te muszą być wspierane przez społeczności lokalne, poparte konsultacjami społecznymi, z wykorzystaniem doświadczenia partnerów. W tym zakresie prospołeczne, skuteczne, a przede wszystkim profesjonalne działania policjantów mogą przynieść oczekiwane efekty w postaci zaangażowania różnych środowisk w działania na rzecz bezpieczeństwa, zwłaszcza przyczynić się do utrzymania wysokiego poziomu zaufania społecznego oraz oceny pracy Policji³.

Jednym z ustawowych zadań Policji, jako umundurowanej i uzbrojonej formacji służącej społeczeństwu i przeznaczonej do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego jest inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi (art. 1 pkt 2 Ustawy o Policji⁴).

² Opracowanie własne przedstawione podczas cyklu szkoleń organizowanych przez Mazowiecki Urząd Wojewódzki dla przedstawicieli lokalnych samorządów z terenu Mazowsza w 2008 r. W szkoleniu brali udział starostowie, prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie, pracownicy starostw i gmin zajmujących się sprawami obronnymi i zarządzania kryzysowego.

³ Centrum Badania Opinii Publicznej, Komunikat z badań nr 131/2015.

⁴ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. 2019, poz. 161).

Priorytetowe kierunki działań polskiej Policji w zakresie zapobiegania przestępczości oraz innym zagrożeniom społecznym znajdują swoje odzwierciedlenie w „Koncepcji działań Policji w zakresie profilaktyki społecznej na lata 2015-2018” zatwierdzonej 30 kwietnia 2015 r. do realizacji przez Komendanta Głównego Policji. Część wniosków wynikających z powyższego dokumentu znalazła swoje odzwierciedlenie w Priorytecie nr 1 Komendanta Głównego Policji na lata 2016-2018 w postaci „Zwiększenia efektywności działań Policji na rzecz wzmocnienia współpracy ze społeczeństwem”.

W ostatnim czasie Policja dokonała istotnych zmian w kierunku proaktywnych i pro-społecznych działań prewencyjnych porządkując sferę zadań dzielnicowego, zwiększając liczbę policjantów w patrolach, kreując rozwiązania programowego współdziałania z podmiotami pozapolicyjnymi, przede wszystkim na poziomie lokalnym. Cele podejmowanych przedsięwzięć koncentrują się wokół budowania społecznego poczucia bezpieczeństwa.

Policja dzięki profesjonalnej realizacji zadań, kompetencji funkcjonariuszy i autentycznej obecności w życiu lokalnych społeczności zyskała aurytet, spotyka się z akceptacją, zaufaniem i wysoką oceną, dzięki czemu zmierza do pełnej realizacji idei *community policing*. Wydaje się jednak, że chcąc osiągać dalszą dynamiczną poprawę w sferze bezpieczeństwa publicznego należy poszukiwać wszelkich form wsparcia przedsięwzięć pozostających w obszarze odpowiedzialności Policji, często wykorzystywanych w innych państwach, w wymiarze wspólnotowym.

Z ostatniej edycji cyklicznego badania Centrum Badań Opinii Społecznej (wrzesień 2018 r.) wynika, że Policja jest najwyżej ocenianą instytucją publiczną spośród wszystkich poddanych ocenie respondentów. CBOS, w badaniu cyklicznym realizowanym w marcu i wrześniu każdego roku, monitoruje opinie dorosłych Polaków na temat działalności prezydenta, parlamentu, mediów oraz wybranych instytucji publicznych, w tym Policji. Wyniki najnowszej edycji badania wskazują, że blisko trzy czwarte ankietowanych (74%) dobrze ocenia jej działalność. W porównaniu do poprzedniej edycji badania, odsetek pozytywnych ocen wzrósł o 6 p.p., natomiast odsetek ocen negatywnych zmniejszył się o 2 p.p. (15%).

W dniach 5-12 kwietnia 2018 r., Centrum Badań Opinii Społecznej przeprowadziło badanie na temat bezpieczeństwa – zarówno w skali kraju, jak i w okolicy miejsca zamieszkania – oraz zagrożenia przestępczością. Badanie zrealizowano na reprezentatywnej losowej próbie dorosłych Polaków (N=1140).

Zdecydowana większość Polaków (86%) uznaje swój kraj za bezpieczny. Przeciwnego zdania jest 11% ankietowanych. W porównaniu do edycji badania z 2017 r. nieznacznie spadł odsetek osób twierdzących, że w Polsce żyje się bezpiecznie (o 3 punkty procentowe, przy wzroście odsetka badanych wyrażających odmienną opinię o 2 p.p.).

Jednocześnie należy podkreślić – biorąc pod uwagę wyniki dwóch ostatnich edycji badania (z kwietnia 2017 r. i 2018 r.) – że tak wysokiego wskaźnika poczucia bezpieczeństwa w kraju nie notowano od 1987 r.

Polacy jeszcze wyżej oceniają bezpieczeństwo w okolicy miejsca swojego zamieszkania. Niemal wszyscy ankietowani (93%) twierdzą, że miejsce, w którym mieszkają można nazwać bezpiecznym i spokojnym. Warto dodać, że wskaźnik bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania od kilku lat utrzymuje się na stabilnym i bardzo wysokim poziomie (różnica w porównaniu z 2017 r. mieści się w granicach błędu statystycznego). Należy również podkreślić, że nigdy w historii tego badania, tj. od marca 1987 r., odsetek wskazań na poczucie bezpieczeństwa w okolicy miejsca zamieszkania nie był tak wysoki, jak w dwóch ostatnich edycjach badania.

Uspołecznienie działań Policji odbywa się obecnie w oparciu o trzy zasadnicze filary: reaktywację zlikwidowanych posterunków Policji, uruchomienie założeń programu „Dzielnicy bliżej nas” oraz funkcjonowanie Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa.

3. Posterunki Policji

Aktem prawnym na podstawie, którego tworzy/odtworza się Posterunki Policji jest zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji. Na jego podstawie Komendant Powiatowy/Miejski/Rejonowy Policji wydaje rozkaz organizacyjny. Wydawany jest on co najmniej 30 dni przed wejściem w życie (w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wydanie rozkazu bez zachowania terminu) i zawiera uzasadnienie oraz dane i numer telefonu służbowego osoby, która go sprawdziła. W uzasadnieniu, określa się w szczególności powód wprowadzenia lub uchylecia etatu albo dokonania zmian, cel oraz zakres dokonanej zmiany, efekt, jaki uzyska się po wprowadzeniu zmiany, powód wydania rozkazu, jeśli nie został zachowany 30-dniowy termin jego wydania, skutki finansowe wprowadzenia zmiany i możliwość ich pokrycia z budżetu pozostającego

w dyspozycji komendanta Policji wydającego rozkaz, informację o wprowadzeniu zmian w regulaminie jednostki i terminie ich wprowadzenia lub informację o niewprowadzeniu zmian.

Decyzja o utworzeniu posterunku musi być poprzedzona szerokimi konsultacjami społecznymi umożliwiającymi uzyskanie opinii mieszkańców społeczności lokalnych, zarówno na temat zasadności tworzenia nowych, jak też funkcjonowania już odtworzonych posterunków Policji. Konsultacje obligatoryjnie prowadzone są każdorazowo przed podjęciem ostatecznej decyzji o odtworzeniu/utworzeniu posterunku Policji, a także po roku jego funkcjonowania. Według danych z Komendy Głównej Policji od 2016 r. do 31 grudnia 2018 r. utworzono lub odtworzono łącznie 98 Posterunki Policji.

4. Program „Dzielnicowy bliżej nas”

Według danych z Komendy Głównej Policji stan etatowy komórek dzielnicowych na dzień 01.12.2018 r. wynosi 8.082, natomiast liczba rewirów dzielnicowych na terenie kraju wynosi 528, liczba rejonów dzielnicowych 8.080, a liczba zespołów/ogniw dzielnicowych 452.

Dzielnicowi to policjanci utrzymujący bezpośredni kontakt ze społecznościami lokalnymi swoich rejonów, rozpoznający ich potrzeby i oczekiwania w zakresie szeroko pojmowanego bezpieczeństwa, zarówno indywidualnego, jak i publicznego. Dzielnicowi diagnozują wspólnie z mieszkańcami lokalne problemy, ustalają ich przyczyny i pomagają w poszukiwaniu skutecznych sposobów ich rozwiązania.

Inicjując i organizując niezbędne działania, angażują do tego zarówno instytucje publiczne, w tym samorządowe, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jak i społeczności lokalne.

Dzielnicowy nie tylko prowadzi rozpoznanie przydzielonego mu rejonu służbowego pod względem osobowym, terenowym, jak też zjawisk i zdarzeń mających wpływ na stan porządku publicznego, ale realizuje również zadania z zakresu profilaktyki społecznej oraz ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń, a także kontroluje przestrzeganie prawa powszechnie obowiązującego oraz przepisów prawa miejscowego. Musi znać stosunki społeczno-ekonomiczne, struktury gospodarcze i środowiskowe, lokalizację rozmiaru i natężenia zjawisk kryminogennych, jak również konflikty społeczne oraz ich genezę. Musi wiedzieć o planowanych doraźnie lub okresowo imprezach, w tym imprezach sportowych, kulturalnych, rozrywkowych i handlowych.

Zbiera informacje o osobach zamieszkałych lub przebywających w jego rejonie, które ze względu na swoją przeszłość, aktualny tryb życia i zachowania mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i porządku publicznego, a w szczególności o osobach: karanych oraz korzystających z przepustki lub przerwy w odbywaniu kary, podejrzewanych o prowadzenie działalności przestępczej, uzależnionych od alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu, a także nieletnich zagrożonych demoralizacją i sprawców czynów karalnych. Dzielnicowy kontaktuje się również z osobami – potencjalnymi ofiarami przestępstw i wykroczeń – w celu wskazania im właściwych sposobów unikania zagrożenia.

Jednym ze wskaźników profesjonalizmu i zaangażowania dzielnicowego w funkcjonowanie społeczności lokalnej jest jego uczestnictwo w różnorodnych inicjatywach społeczności lokalnej, w tym w zebraniach samorządu lokalnego, uroczystościach szkolnych, zebraniach osiedlowych, posiedzeniach rady gminy czy też spotkaniach organizacji pozarządowych (Lasocik, 2011).

Zgodnie z § 36 zarządzenia nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych, dzielnicowy realizuje zadania profilaktyki społecznej, w szczególności, przez:

- diagnozowanie i wskazywanie lokalnych zagrożeń oraz kierunków działań profilaktycznych;
- inspirowanie i współuczestniczenie w przedsięwzięciach z zakresu profilaktyki społecznej we współpracy z innymi policjantami, jednostkami samorządu terytorialnego oraz innymi podmiotami pozapolicyjnymi;
- realizację akcji i programów profilaktycznych we współpracy z innymi policjantami oraz podmiotami pozapolicyjnymi;
- informowanie mieszkańców o występujących zagrożeniach i udzielanie instrukcji o sposobach zabezpieczania się, zachowania się w określonych sytuacjach oraz organizowania się w celu poprawy bezpieczeństwa;
- inicjowanie działań pomocowych dla ofiar przestępstw, a także organizowanie doradztwa dla tej grupy osób;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Dzielnicowy, w uzgodnieniu z kierownikiem dzielnicowych, na podstawie zdiagnozowanych oczekiwań społecznych oraz analizy zagrożenia w rejonie, w cyklach półrocznych przygotowuje plan działania priorytetowego. Plan ten musi być budowany przede wszystkim na zagrożeniach wskazanych przez społeczność określonego rejonu służbowego, jako najbardziej dokuczliwe i wymagające najpilniejszego rozwiązania. Jest to narzędzie,

które ma służyć budowaniu lokalnych koalicji na rzecz bezpieczeństwa, a przede wszystkim poczuciu współodpowiedzialności za bezpieczeństwo na poziomie lokalnym. Plan ten musi więc być opracowany na bazie oczekiwań społecznych, zaś same działania zmierzające do jego realizacji powinny być wyraźnie temu społeczeństwu zakomunikowane wraz ze wskazaniem podmiotów współodpowiedzialnych i ich roli. Informacje wynikające z tego planu przekazuje się społeczności rejonu, w miarę możliwości również z wykorzystaniem mediów lokalnych.

Polska policja wdrożyła nową filozofię swojego funkcjonowania zmierzającą do uspołecznienia działań na rzecz bezpieczeństwa. Jej założenia są bardzo czytelne: „chcemy być jak najbliżej ludzi, znać i wspólnie rozwiązywać ich problemy. Społeczeństwo chce mieć policję u siebie. Tego ludzie oczekują: żeby policjant był z nimi i działał, kiedy komuś dzieje się krzywda. Dzielnicowy musi być wśród ludzi i służyć ludziom” – takie są założenia programu „Dzielnicowy bliżej nas” (<http://dzielnicowy-blizej-nas.policja.pl>, 2018).

Program ten jest to obecnie jednym z podstawowych programów realizowanych w celu zbudowania zaufania pomiędzy służbami a obywatelami. Nawet najlepiej wyposażona policja nie będzie dobrze wykonywała swoich zadań, jeśli mieszkańcy nie będą jej ufali.

Głównym założeniem programu jest ułatwienie kontaktu dzielnicowego z mieszkańcami. Do tej pory tak zwani funkcjonariusze pierwszego kontaktu musieli często wykonywać zadania policjantów służby prewencyjnej, przez co nie mieli czasu na to, aby w pełni zainteresować się sprawami mieszkańców. Jest to pierwsza tak kompleksowa zmiana w podejściu do służby dzielnicowych. Kierunki zmian w ich służbie dotyczą obszarów: kadrowego, szkoleniowego, komunikacji społecznej, organizacji służby oraz modernizacyjnego. Program został zainaugurowany w czerwcu 2016 r.

Każdy dzielnicowy został wyposażony w służbowy telefon komórkowy oraz dostęp do poczty elektronicznej, które zostały „przypisane do rejonu służbowego”, co oznacza, iż nawet w przypadku zmiany personalnej na stanowisku dzielnicowego, numer telefonu oraz adres e-mail nie ulegają zmianie. W ramach programu „Dzielnicowy bliżej nas” wdrożono do powszechnego użytku bezpłatną aplikację „Moja Komenda”, opracowaną na urządzenia mobilne. Aplikacja, po jej zainstalowaniu, może pracować w trybie off-line, jednak jej pełna funkcjonalność jest widoczna przy zapewnieniu dostępu do sieci Internet. Baza danych zawiera informacje o wszystkich obiektach policyjnych dostępnych dla interesantów, a także dane kontaktowe wszystkich dzielnicowych z terenu kraju. Dzięki

aplikacji można odnaleźć najbliższą jednostkę Policji, sprawdzić jak nazywa się dzielnicowy, uzyskać pełne dane teleadresowe i połączyć się z nim jednym kliknięciem, jak też wysłać wiadomość e-mail.

Działania realizowane w ramach programu „Dzielnicowy bliżej nas” mają charakter przekrojowy, poczynając od doboru policjantów o optymalnych predyspozycjach do pełnienia funkcji dzielnicowego, przez ich właściwe szkolenie, ukierunkowane nie tylko na podnoszenie poziomu wiedzy zawodowej, ale również podnoszenie tzw. kompetencji miękkich, przez zapewnienie im dostępu do nowych narzędzi komunikacji społecznej i gruntowną zmianę organizacji służby oraz na zapewnieniu właściwych warunków lokalowych i narzędzi pracy skończywszy.

Istotnym elementem programu są działania mające na celu propagowanie, zarówno właściwych postaw dzielnicowych i społeczności lokalnych, jak i uzyskanych wspólnie efektów.

Najważniejszy jest jednak cel, którym jest szerokie otwarcie na problemy społeczności lokalnej, uspołecznienie działań Policji oraz zbudowanie zaufania pomiędzy Policją a obywatelami. Zaufania, które jest niezbędne dla aktywizacji społeczności lokalnej w działaniach skutkujących tworzeniem lokalnych koalicji działających na rzecz szeroko pojmowanego bezpieczeństwa.

5. Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa

Nowym narzędziem współpracy Policji ze społeczeństwem jest „Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa” (dalej też: KMZB), nad którą prace rozpoczęto na początku 2016 r. w Biurze Prewencji Komendy Głównej Policji. Możliwość anonimowego i bardzo prostego dla końcowego użytkownika informowania policjantów o występujących w okolicy zagrożeniach zdobywa coraz większą popularność. Widać już konkretne, pozytywne efekty wprowadzenia aplikacji. Mieszkańcy mają realny wpływ na poprawę bezpieczeństwa, a policjanci czują wsparcie społeczności lokalnej, co pozwala z jednej strony, na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, a z drugiej strony, buduje zaufanie do Policji i zachęca do współpracy z nią i budowania społeczeństwa obywatelskiego.

Celem projektu było stworzenie narzędzi, które pozwalają na prawidłowe, rzetelne i klarowne przedstawienie społecznościom lokalnym skali i rodzaju zidentyfikowanych zagrożeń przez instytucje współodpowiedzialne za bezpieczeństwo i porządek publiczny w formie wizualizacji stanu

bezpieczeństwa. Jest to swoisty wykaz zagrożeń dla życia i zdrowia ludzkiego oraz mienia, sporządzony z uwzględnieniem ich lokalizacji czasoprzestrzennej (Stawnicka, Klonowska, 2018).

Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa ma:

- odzwierciedlać zagrożenia już dostrzeżone i zarejestrowane przez służby,
- wskazywać zagrożenia dostrzeżone przez obywateli – aktywizacja społeczności lokalnych,
- służyć ocenie i optymalizacji dotychczasowych struktur organizacyjnych Policji,
- umożliwiać „weryfikację” publikowanych przez ośrodki badania opinii publicznej ocen poczucia bezpieczeństwa obywateli z analizami/danymi własnymi Policji,
- być jednym z narzędzi wymiany informacji pomiędzy Policją a społeczeństwem.

Na podstawie informacji pozyskanych od obywateli, którzy w liczbie 217 775 uczestniczyli w 11 990 konsultacjach (dane z Komendy Głównej Policji), opracowano katalog zagrożeń, które w ocenie społeczeństwa w sposób istotny wpływają na poczucie bezpieczeństwa. Katalog ten został wykorzystany przy opracowaniu narzędzia informatycznego.

KMZB została wdrożona na terenie całego kraju 5 października 2016 r. po przeprowadzonym pilotażu na terenie garnizonu podlaskiego, pomorskiego i stołecznego. Składa się ona z dwóch integralnych części: statystycznej i interaktywnej.

W ramach części statystycznej opracowano katalog przestępstw, zdarzeń drogowych, interwencji Policji związanych z wykroczeniami, które prezentowane są na mapie statystycznej jako wskaźnik w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (w przypadku przestępstw), w postaci kwadratów 1 km na 1 km w przypadku interwencji Policji, czy też zarówno w przeliczeniu na liczbę ludności, jak i sumę kilometrów dróg w przypadku zdarzeń drogowych. Dodatkowo prezentowane są informacje dotyczące wyników badań opinii publicznej w zakresie poczucia bezpieczeństwa. Opis kategorii znajduje się w poszczególnych zakładkach.

W ten sposób, w systemie kwartalnym, prezentowane są:

- zagrożenia przestępczością, w tym m.in.: w 7 podstawowych kategoriach (kradzież cudzej rzeczy / rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenia rozbójnicze / kradzież z włamaniem / kradzież samochodu i kradzież z włamaniem / uszkodzenie mienia / uszczerbek na zdrowiu / bójka i pobicie), narkotykową, seksualną, oszustwami „na wnuczka” oraz „na policjanta”, kierowanie pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości

(przestępstwa zarejestrowane z chwilą wszczęcia postępowania przygotowawczego);

- zagrożenia wykroczeniami szczególnie uciążliwymi społecznie (interwencje Policji dotyczące zgłoszonych zdarzeń, zarejestrowane w Systemie Wspomagania Dowodzenia Policji);
- wypadki drogowe, ofiary śmiertelne wypadków drogowych, wykazy powiatów, odcinków dróg najbardziej zagrożonych wypadkami;
- wyniki badań społecznych w zakresie poczucia bezpieczeństwa.

Prezentacja danych odbywa się aż do poziomu gminy, umożliwiając wyświetlenie tabeli atrybutów z pełnymi danymi dotyczącymi danej gminy.

W części interaktywnej wyodrębniono 25 kategorii zagrożeń najczęściej powtarzających się w trakcie dyskusji nad kształtem KMZB (na podstawie zgłaszanych postulatów podczas konsultacji społecznych). Po weryfikacji, dokonanej w lipcu 2017 r., dostępne kategorie przedstawiają się następująco:

1. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym:
 - przekraczanie dozwolonej prędkości,
 - zła organizacja ruchu drogowego,
 - niewłaściwa infrastruktura drogowa,
 - nieprawidłowe parkowanie,
 - nielegalne rajdy samochodowe,
 - niestrzeżone przejazdy kolejowe,
 - niestrzeżone przejście przez tory,
 - zdarzenia drogowe z udziałem zwierząt leśnych.
2. Demoralizacja nieletnich:
 - grupowanie się małoletnich zagrożonych demoralizacją
3. Wykroczenia:
 - spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych.
4. Bezdomność, patologie społeczne:
 - bezdomność,
 - żebractwo,
 - używanie środków odurzających.
5. Bezpieczeństwo na terenach wodnych:
 - utonięcia,
 - miejsca niebezpieczne na terenach wodnych,
 - dzikie kąpieliska.
6. Ochrona środowiska:
 - kłusownictwo,
 - nielegalna wycinka drzew,

- znęcanie się nad zwierzętami,
- wałęsające się bezpańskie psy,
- niszczenie zieleni,
- dzikie wysypiska śmieci,
- poruszanie się po terenach leśnych pojazdami typu quad,
- wypalanie traw.

KMZB to źródło informacji dla tych wszystkich, którzy chcą zapoznać się z zagrożeniami występującymi w ich mieście, dzielnicy, osiedlu czy ulicy, a także tych, którzy chcą mieć wpływ na bezpieczeństwo w swoim mieście czy powiecie. Konieczna jest tu świadomość wagi swojego działania ze strony użytkowników aplikacji. Każde naniesione na mapę zagrożenie jest bowiem skrupulatnie sprawdzane przez Policję, co angażuje znaczne siły i środki do weryfikacji zagrożeń, które zostały naniesione dla żartu. Ważnym elementem aplikacji jest możliwość interakcji. On-line użytkownik może obserwować etap weryfikacji naniesionego przez siebie zagrożenia oraz końcowy efekt w postaci potwierdzenia lub niepotwierdzenia jego występowania. Należy przy tym podkreślić, iż zweryfikowane zagrożenia jako niepotwierdzone, mimo że są usuwane z mapy zagrożeń dostępnej dla ogółu, w dalszym ciągu są widoczne po stronie Policji. Informacje takie wykorzystywane są w dalszym ciągu do dyslokacji służby patrolowej i obchodowej. Stosunkowo krótki termin jaki został wyznaczony na weryfikację zagrożenia powoduje, że mogą wystąpić sytuacje gdzie zagrożenie występuje okresowo w dłuższych odstępach czasowych. Dlatego też, zagrożenia niepotwierdzone na etapie weryfikacji pozostają w dalszym zainteresowaniu Policji.

Sama aplikacja została zbudowana w taki sposób, aby użytkownik w prosty sposób mógł z niej skorzystać. Jedynym wymaganie jest dostęp do komputera z Internetem lub pobranie darmowej aplikacji na urządzenie mobilne. Dostęp do KMZB jest możliwy poprzez portal policja.pl jak też przez strony internetowe jednostek organizacyjnych Policji. Coraz częściej również inne podmioty, którym problematyka bezpieczeństwa jest bliska, zamieszczają link do KMZB na swoich stronach.

Sam proces naniesienia zagrożenia na mapę jest anonimowy oraz bardzo szybki i prosty – użytkownik po wybraniu jednego z 25 zagrożeń dostępnych w katalogu, wskazuje kursorem lokalizację, w której ono występuje, a następnie przyciskiem „ZGŁOŚ” dokonuje naniesienia zagrożenia na mapę. Zgłaszający może dodatkowo wskazać datę i czas wystąpienia zagrożenia.

Użytkownik wskazując lokalizację i rodzaj zagrożenia ma możliwość podania innych dodatkowych informacji, dzięki którym proces weryfikacji

będzie krótszy i skuteczniejszy. Wśród tych informacji są: data zdarzenia wraz z dokładnym czasem, dni tygodnia występowania zagrożenia, pora dnia występowania zagrożenia, opis tekstowy sytuacji (do 500 znaków), możliwość dołączenia załączników do 5 MB (w formatach: JPG, PDF, 3gp, mov, doc, txt). „NOWE” zagrożenie, które zostało naniesione na KMZB, oczekuje na weryfikację, które nie powinno być dłuższe niż 2 dni. Jest to okres, w którym koordynator lokalny (wyznaczony policjant w komendzie powiatowej/miejskiej/rejonowej Policji lub w komisariacie Policji, odpowiedzialny za koordynowanie realizacji zadań związanych z funkcjonowaniem KMZB, na terenie podległym jednostce Policji, w której pełni służbę) zapoznaje się z charakterem i lokalizacją zagrożenia i ma obowiązek podjąć działania w celu jego weryfikacji. Weryfikacja informacji o zagrożeniu to zespół czynności podejmowanych przez policjantów, które prowadzą do potwierdzenia lub niepotwierdzenia występowania zagrożenia naniesionego na mapę zagrożeń. Podstawowym celem podejmowanych działań weryfikacyjnych jest stwierdzenie czy zagrożenie faktycznie występuje na danym obszarze czy też nie. Należy podkreślić, że KMZB ma na celu prezentować zagrożenia wpływające na poczucie bezpieczeństwa ludzi.

Aplikacja została wdrożona na terenie całej Polski 5 października 2016 r. i od tej pory cieszy się dużą popularnością. 1,5 mln użytkowników, blisko 5 mln odsłon strony i ponad 920 tys. naniesionych zagrożeń, z których prawie połowa została już potwierdzona w wyniku działań Policji, to liczby potwierdzające zarówno popularność jak i skuteczność wdrożonego rozwiązania⁵.

6. Debaty społeczne

Według *Słownika języka polskiego* „debata w szerokim znaczeniu oznacza publiczne omawianie zagadnień, roztrząsanie problemów. Synonimem terminu »debata« jest: dyskusja, dysputa, spór, obrady” (Szymczak, 1978, s. 364). Debata służy ustaleniu faktów, sformułowaniu problemu, przewidzeniu dalszego rozwoju wypadków i poszukiwaniu rozwiązań, a jej celem jest przyjęcie wspólnego punktu widzenia (Hebrajska, 2006).

Debaty mają na celu zdiagnozowanie realnych oczekiwań społecznych wobec instytucji działających na rzecz bezpieczeństwa oraz wspólne rozwiązywanie problemów uciążliwych dla społeczeństwa, są cennym

⁵ Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Głównej Policji, stan na dzień 19 października 2018 r.

źródłem pozyskiwania informacji dotyczących zagrożeń przestępczością i problemów społecznych oraz sposobów realizacji społecznych oczekiwań.

Udział w tego typu spotkaniach z zaangażowanymi w przedsięwzięcie podmiotami, w szczególności samorządami, policją i społecznością lokalną jest niewątpliwie kontynuacją zintegrowanych działań na rzecz bezpieczeństwa publicznego i pozwala budować wizerunek skutecznej, profesjonalnej administracji.

Planując debatę należy zwrócić uwagę i jednocześnie upewnić się czy w sprawie, która ma zostać poddana konsultacjom nie ma gotowego rozwiązania, a jeśli nie to czy mieszkańcy mogą mieć realny wpływ na jego wypracowanie.

Do celów głównych debat społecznych możemy zaliczyć:

- ograniczenie zjawisk oraz zachowań, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia;
- badanie oczekiwań społecznych w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- włączenie obywateli w wypracowanie propozycji rozwiązań mających na celu wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców w środowisku lokalnym.

Cele szczegółowe debat społecznych mogą koncentrować się wokół:

- zdiagnozowania potrzeb i oczekiwań społecznych w zakresie poprawy bezpieczeństwa;
- wymiany informacji o istniejących zagrożeniach;
- wypracowania wspólnych metod działania oraz przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia występujących zagrożeń;
- zaktywizowania społeczności do tworzenia lokalnych koalicji na rzecz poprawy bezpieczeństwa;
- poprawienia wizerunku Policji w społeczeństwie.

Obszary tematyczne debaty mogą dotyczyć:

- zagrożenia przestępczością z uwzględnieniem 7 kategorii przestępstw;
- zapobiegania przemocy w rodzinie;
- poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania i w miejscach publicznych;
- bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

Określenie czasu i miejsca spotkania jest tu bardzo ważnym elementem. Miejsce spotkania powinno być łatwo dostępne dla obywateli, w którym nie będą się czuli jak petenci tylko jako partnerzy w dialogu. Czas powinien być dostosowany do potrzeb lokalnej społeczności i być dogodny dla uczestników debaty.

Debaty powinny odbywać się w szerokim gremium przy współudziale przedstawicieli różnych grup i środowisk działających na rzecz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli. W szczególności biorą w nich udział przedstawiciele władz lokalnych, Policji, niezależni eksperci dobie-rani stosownie do poruszanego tematu, przedstawiciele organizacji poza-rządowych, wolontariatów, kościołów i związków wyznaniowych, mieszkańcy społeczności lokalnej, przedstawiciele jednostek służb zespolonych oraz przedstawiciele lokalnych mass – mediów.

Debata, jak każda dyskusja o sformalizowanej formie, musi być prowa-dzona z zachowaniem pewnej struktury, na którą składa się: rozpoczęcie debaty, przedstawienie tematu, dyskusja problemowa (najlepiej według określonego scenariusza) oraz wnioski/podsumowanie (w tym przedsta-wienie uczestnikom źródeł i formy informacji zwrotnej na temat realiza-cji wniosków z debaty). Podczas wprowadzenia do debaty przekazywane są najistotniejsze informacje o jednostce organizacyjnej Policji organizu-jącej spotkanie (struktura jednostki, rodzaj wykonywanych zadań, etc.). Bardzo ważny jest właściwy wybór moderatora debaty (przedstawiciela jednostki organizacyjnej Policji lub podmiotu współorganizującego deba-tę). Musi to być osoba, która w imieniu komendanta jednostki realizującej debatę będzie prowadziła dyskusję z jej uczestnikami. Osoba ta musi więc posiadać predyspozycje, które umożliwią zrealizowanie scenariusza dys-kusji z jednoczesnym zachowaniem spontaniczności wypowiedzi. Ważne są szczególnie kompetencje w postaci wiedzy oraz umiejętności interperso-nalnych. W celu nadania odpowiedniej rangi debacie społecznej wskazany jest udział w niej komendanta (bądź zastępcy) lub innej osoby decyzyjnej reprezentującej jednostkę Policji, która debatę organizuje oraz zaproszenie do udziału władz samorządowych.

Na zakończenie debaty należy poprosić uczestników o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej dotyczącej przebiegu debaty, której wyniki będą wykorzystane przez kierownictwo jednostki Policji organizującej deba-tę. Ewaluacji osiągniętych rezultatów i zakresu realizacji wniosków sformułowanych podczas debaty służy natomiast debata ewaluacyjna, która powinna zostać przeprowadzona w okresie od 6 do 9 miesięcy od debaty poddawanej ewaluacji. Na debacie „wyjściowej” należy poinformować, że zostanie zorganizowana również debata ewaluacyjna, o terminie której jednostka organizacyjna Policji poinformuje społeczność lokalną.

Fakt organizacji debaty wraz z wnioskami oraz rekomendacjami dla Policji należy udokumentować (w formie notatki, sprawozdania lub do-kumentu wideo).

Najbardziej przejrzystym dokumentem sporządzonym z przebiegu debaty jest niewątpliwie sprawozdanie zgodne ze strukturą standardu debaty, ze wskazaniem terminu przeprowadzenia debaty oraz osób odpowiedzialnych za realizację wniosków z debaty. Istotne jest te wskazanie, w jaki sposób będą upowszechniane informacje o poziomie realizacji wniosków i ustaleń poczynionych podczas debaty. Sprawozdanie, w którym można zawrzeć ewentualne działania na przyszłość, np.:

- usankcjonowanie ustaleń debaty poprzez rozwiązania prawne, zawarcie porozumień, wydanie stosownych zarządzeń, regulaminów, decyzji;
- stworzenie programu informacyjno-edukacyjnego skierowanego do społeczeństwa ukierunkowanego na zwalczanie i zwalczanie zdefiniowanych podczas debaty zagrożeń;
- poinformowanie o wyniku debaty, podjętych ustaleniach i zobowiązaniach;
- weryfikacja wypracowanych ustaleń poprzez zbadanie opinii społeczeństwa (ankiety).

Debata społeczna nie kończy się w chwili zakończenia spotkania. Ważne jest też informowanie uczestników debaty, wszystkich osób, których debata dotyczyła o poziomie realizacji wniosków i ustaleń poczynionych podczas debaty. W tym celu należy zdefiniować źródło informacji, jak też jego formę oraz częstotliwość. Jeśli istnieje taka potrzeba – należy podkreślić konieczność długoterminowej realizacji niektórych ze sformułowanych wniosków (np. zmian legislacyjnych, zakupu sprzętu, etc.). Formalne (ostateczne) podsumowanie debaty stanowi debata ewaluacyjna.

Efekty debat społecznych:

- diagnoza problemów poszczególnych środowisk;
- zintensyfikowanie działań mających na celu poprawę bezpieczeństwa społeczności lokalnej oraz wyznaczanie kierunków pracy zgodnych z oczekiwaniami społecznymi;
- zaktywizowanie podmiotów pozapolicyjnych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne do skutecznych działań mających na celu wyeliminowanie zdiagnozowanych problemów na poziomie lokalnym;
- rozszerzenie społecznej odpowiedzialności i wspólnej troski za stan ładu i porządku oraz zwiększenie skuteczności działań, które należy odpowiednio dostosować do lokalnych warunków.

Korzyści wynikające z debat społecznych:

- Policja, samorząd:
 - uzyskanie wiedzy o postrzeganiu działań Policji i samorządów przez obywateli;

- usprawnienie procesu decyzyjnego;
- podejmowanie decyzji bliższych rzeczywistym potrzebom i oczekiwaniom obywateli, możliwość przewidzenia trudności w realizacji celu.
- Obywatele:
 - szersza wiedza na temat działań Policji i samorządów lokalnych;
 - poczucie zrozumienia i akceptacji wobec działań Policji;
 - poczucie zadowolenia i bezpieczeństwa wynikające z partycypacji w procesie decyzyjnym;
 - zwiększenie świadomości prawnej.

Priorytetowe kierunki działań polskiej Policji w zakresie zapobiegania przestępczości oraz innym zagrożeniom społecznym znalazły odzwierciedlenie w *Priorytecie nr 1 Komendanta Głównego Policji na lata 2016-2018* w postaci „Zwiększenia efektywności działań Policji na rzecz wzmocnienia współpracy ze społeczeństwem”. Wśród zadań przypisanych do tego priorytetu znalazło się natomiast m.in. zacieśnianie współpracy ze społecznością lokalną poprzez organizację debat społecznych z uwzględnieniem wniosków z analizy zagrożeń lokalnych (mapy zagrożeń).

Spotkania ze społeczeństwem w 2017 r. prowadzone były przez jednostki organizacyjne Policji w ramach cyklu zatytułowanego „Porozmawiajmy o bezpieczeństwie – możesz mieć na nie wpływ”. W ramach tego cyklu, szczególnie podczas debaty inauguracyjnej, dyskutowano nad problemem najistotniejszych zagrożeń zdiagnozowanych dzięki Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa, działań priorytetowych dzielnicowych oraz ich roli w przygotowaniu i prowadzeniu przedsięwzięć z zakresu profilaktyki społecznej, odpowiadających na zdiagnozowane zagrożenia bezpieczeństwa.

Według danych z Komendy Główniej Policji w 2017 r. przeprowadzono w całym kraju 1 406 debat społecznych, z czego 56 spotkań ze społeczeństwem zorganizowano w miejscowościach, w których odtworzone zostały posterunki Policji. Podczas debat omawiane były problemy związane z bezpieczeństwem w środowisku lokalnym, zagadnienia związane z uzależnieniami i przejawami patologii społecznej, a także inne problemy wpływające na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

7. Patrole obywatelskie

Umundurowane, przeszkolone i odpowiednio wyposażone patrole woltariuszy, złożone z mieszkańców osiedla, gminy, powiatu, mogą być

idealnym uzupełnieniem służby patrolowej i obchodowej realizowanej przez Policję.

Zgodnie z treścią poradnika opracowanego przez MSWiA pt. „Tworzenie i funkcjonowanie grup osiedlowych oraz miejskich map bezpieczeństwa” (2002), należy jasno wskazać, że już teraz podobne działania są realizowane, co więcej są przedmiotem zainteresowania wielu samorządów: „Polski system prawny umożliwia społecznościom lokalnym tworzenie różnych grup wzajemnej pomocy, w tym samoobrony, działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa, które mogą działać wyłącznie profilaktycznie, powstrzymując się od interwencji, zaś w krytycznych momentach wzywa Policję albo inne uprawnione organy. Interweniować mogą jedynie w sytuacji bezpośredniego zagrożenia. Społeczna samoobrona może być w różnym stopniu powiązana z działaniami Policji i lokalnymi władzami. Obywatele mogą tworzyć organizacje samoobrony funkcjonujące w ścisłej współpracy z Policją i władzami lokalnymi lub niezależnie od nich. (...)” – nie mniej jednak warto projektować szersze, kompleksowe formy współdziałania na miarę rozwiązań europejskich.

Idea społecznego wsparcia działań Policji w Polsce nie zyskała jeszcze tak dużego zainteresowania, jak w innych krajach Unii Europejskiej, w tym w Wielkiej Brytanii, dlatego też warto wskazać tu inicjatywy z terenu garnizonu mazowieckiego i łódzkiego, które wpisują się w realizację założeń tej idei.

Komenda Wojewódzka Policji z siedzibą w Radomiu

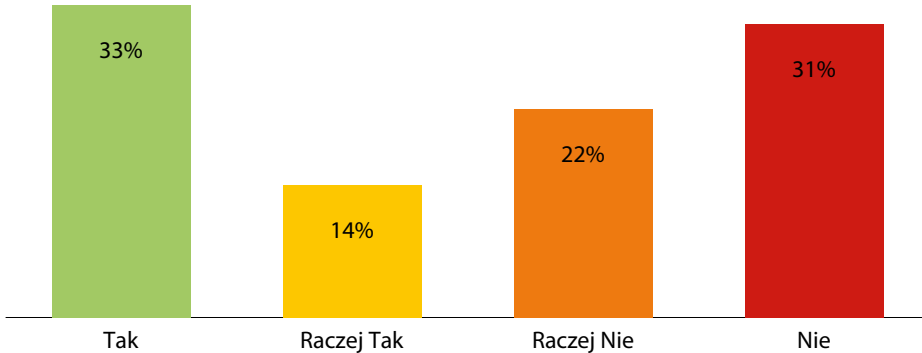
KWP zs. w Radomiu opracowała projekt *Społecznego wsparcia działań Policji*⁶ i podjęła próbę stworzenia koncepcji, zawierającej stosowne, nowe regulacje prawne, określające zadania, uprawnienia i obowiązki wolontariuszy oraz zasady doboru, szkolenia i współpracy Policji z mieszkańcami, stanowiącej ciekawą i wartościową ofertę skierowaną do społeczeństwa w wymiarze lokalnym. Dodatkowo, propozycja współdziałania o takim charakterze zawierała swoisty „pakiet korzyści” dla wolontariuszy w postaci m.in. poszerzenia wiedzy fachowej, zdobycia nowych umiejętności, doświadczeń, oraz uzyskania atrakcyjnej pozycji na rynku pracy, w tym w ramach procedury doboru do Policji.

Historia projektu Społecznego wsparcia działań Policji:

⁶ Opracowanie własne przygotowane na podstawie materiałów z Komendy Wojewódzkiej Policji z siedzibą w Radomiu dotyczących projektu „Społeczne wsparcie działań Policji”.

- od 15 maja do 20 czerwca 2008 r. na stronie internetowej mazowieckiej Policji (www.kwp.radom.pl) prowadzona była sonda „Czy wzięłbyś udział w patrolu w rejonie swojego miejsca zamieszkania, w tym wspólnie z Policją?”, która pozwoliła pozytywnie ocenić przedstawioną ideę. W badaniu udział wzięło 437 internautów.

Czy wzięłbyś udział w patrolu w rejonie swojego miejsca zamieszkania, w tym wspólnie z Policją?

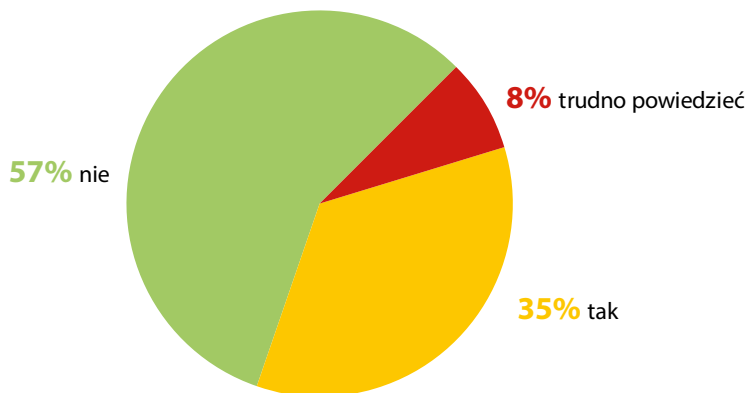

- od lipca 2008 r. utworzono adres e-mailowy spolecznapatrole@mazowiecka.policja.gov.pl w celu wyrażania opinii na temat społecznego wsparcia działań Policji, dyskusji społecznej na temat patroli obywatelskich;
- między 6 a 12 października 2008 r. KWP zs. w Radomiu przeprowadziła kampanię medialną informującą o patrolach obywatelskich, a także przybliżającą ideę społecznego wsparcia działań Policji. Akcja prowadzona była we wszystkich radomskich mediach: prasie, radiu, telewizji oraz Internecie;
- w dniach 12-19 października 2008 r. KWP zs. w Radomiu przy wsparciu i współpracy z Wyższą Szkołą Nauk Społecznych i Technicznych w Radomiu oraz Szkołą Główną Handlową w Warszawie, przeprowadziły na terenie miasta Radomia badania w zakresie poprawy bezpieczeństwa społeczności radomskiej. Celem ich było zdiagnozowanie potrzeby utworzenia społecznych patroli obywatelskich. Do przeprowadzenia badania wykorzystano kwestionariusz wywiadu standaryzowanego, którego głównym celem było zdiagnozowanie potrzeby utworzenia społecznych patroli obywatelskich na terenie Radomia. W badaniu brało udział 609 osób, mieszkańców Radomia, zróżnicowanych co do cech demograficznych i społecznych. Dobór

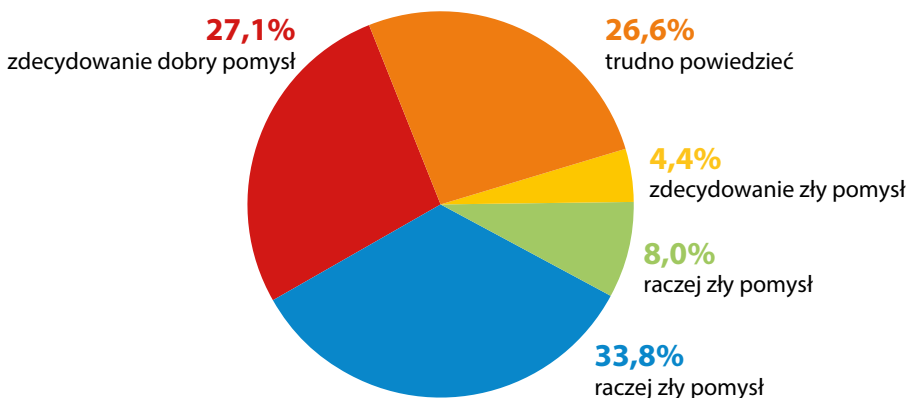
próby uwzględniał cechę geograficzną – osiedle. Liczba respondentów w poszczególnych osiedlach odzwierciedla strukturę mieszkańców Radomia.

Jak wynika z raportu z badania pt. „Razem bezpieczniej – społeczne wsparcie działań policji” (Dąbrowska, Pierzchalska, 2009):

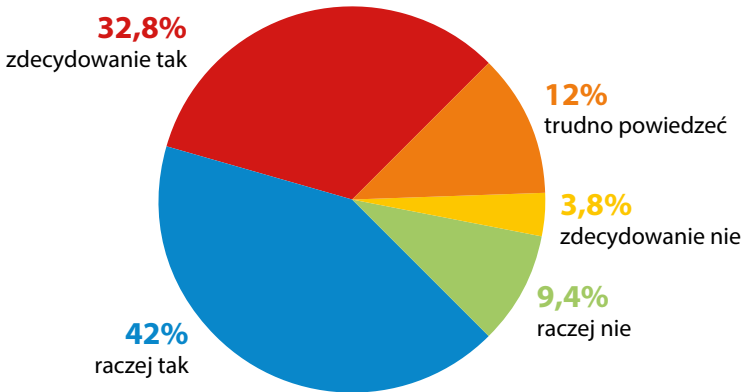
1. Co trzeci respondent słyszał o patrolach obywatelskich, ale blisko 60% nie wiedziało, że występują takie formy aktywności obywatelskiej.

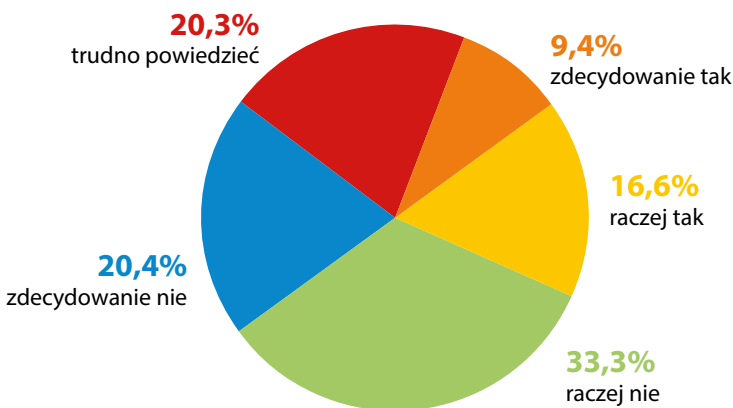
2. 34% respondentów uznało, za bardzo dobry pomysł utworzenia patroli obywatelskich w Radomiu, a 27%, że jest to dobry pomysł. 12% respondentów było odmiennego zdania.

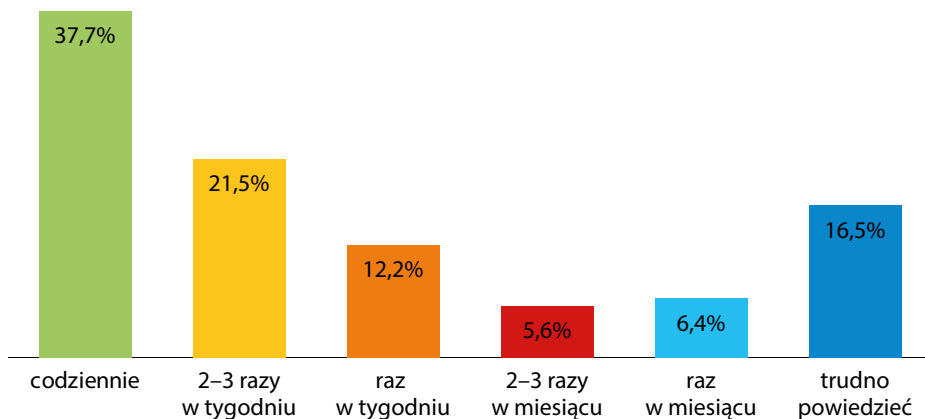
3. Co trzeci respondent wyraził swoje zdecydowane poparcie dla takiego pomysłu w miejscu swojego zamieszkania, a 42% raczej byli mu przychylni. U 13% respondentów pomysł ten nie znalazł aprobaty, a 12% nie umiało udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

4. Co czwarty respondent zadeklarował, że byłby skłonny dołączyć do patroli obywatelskich w miejscu swojego zamieszkania, a co piąty nie umiał udzielić jednoznacznej odpowiedzi, czyli był niezdecydowany. W tej ostatniej grupie można dostrzegać potencjalnych kandydatów, których może nakłonić do aktywności, np. umiejętnie prowadzona edukacja nt. straży sąsiedzkiej/patrolu obywatelskich.

5. Niezależnie od postawy wobec własnego udziału w patrolach obywatelskich zdecydowana większość respondentów uważa, że patrole powinny monitorować osiedla codziennie.

6. Mieszkańcy Radomia nie są skłonni do zaangażowania się w działania profilaktyczne realizowane, np. w przedszkolu, szkole na zasadzie wolontariatu. 36% respondentów odpowiedziało raczej nie a 10% zdecydowanie nie. Co piąta osoba nie była zdecydowana – być może wiedza na temat wolontariatu jest zbyt skromna.

- 9 grudnia 2008 r. KWP zs. w Radomiu, wspólnie z Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim, zorganizowała konferencję „Społeczne wsparcie działań Policji”, która była podsumowaniem prowadzonych prac i podjęciem próby przedstawienia spójnej koncepcji dotyczącej patroli obywatelskich. Konferencja była poszukiwaniem nowych rozwiązań służących dalszej poprawie bezpieczeństwa na terenie Mazowsza w 3 aspektach:
 - Patrole mieszkańców, wolontariuszy – wspólnie z Policją lub samodzielnie w celu zapobiegania przestępczości, wykroczeniom, zachowaniom nieakceptowanym społecznie oraz wzmacniania społecznego poczucia bezpieczeństwa poprzez obecność w miejscach publicznych i rejonach zamieszkania (londyńskie doświadczenia);
 - Profilaktyka kryminalna – wsparcie, np. na zasadzie stażu, wolontariatu itp., działań Policji w pracy edukacyjnej, profilaktycznej realizowanej w obszarach/obiektach zagrożonych: placówki edukacyjne, „blokowiska”, punkty pomocowe, doradztwo dla ofiar przestępstw etc.;
 - Wolontariat w działaniach związanych z zabezpieczeniem masowych imprez sportowych – doświadczenia austriackie – element przygotowania do EURO 2012.

Konferencja służyła wskazaniu skutecznych, sprawdzonych sposobów działania w celu zapewnienia mieszkańcom Mazowsza stałego wzrostu realnego bezpieczeństwa oraz poziomu jego społecznego odczuwania, a także w celu aktywizacji działań na poziomie lokalnym zmierzających do optymalizacji wielopodmiotowej współpracy w omawianym obszarze.

Jednym z wniosków z konferencji było opracowanie kompleksowej koncepcji społecznego wsparcia działań Policji.

Komenda Wojewódzka Policji w Łodzi

Wspólne Osiedla⁷ – to kampania społeczna promująca filozofię Community Policing oraz inicjatywy społeczne podejmowane w ramach rządowego programu ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej”. Została zainaugurowana w grudniu 2008 r. w Łodzi, natomiast zakończyła się w grudniu 2014 r. Autorzy tej inicjatywy chcieli, aby wyłonieni w lokalnym środowisku liderzy projektu budowali i koordynowali programy profilaktyczne w celu eliminacji problemów nurtujących społeczeństwo. Kampania umożliwiała partnerską współpracę mieszkańców, Policji i innych służb miejskich poprzez aktywne zaangażowanie ludzi i instytucji w rozwiązywanie problemów dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa. Celem głównym projektu była poprawa bezpieczeństwa na danym terenie poprzez określanie i rozwiązywanie problemów związanych z patologią i przestępczością, zakłócaniem porządku publicznego oraz poprawa jakości życia w województwie łódzkim. Celami pośrednimi były: aktywizacja policjantów zajmujących się prewencją kryminalną, przedstawiciele organów samorządowych i organizacji pozarządowych na rzecz poprawy bezpieczeństwa na danym terenie oraz identyfikacja i rozwiązywanie problemów występujących w społecznościach lokalnych. Projekt zakładał wyłonienie liderów – czyli osób wdrażających założenia projektu na danym terenie.

Wymagania, które musiał spełnić lider były następujące: umiejętność obsługi komputera (edytor tekstu) oraz aktualizowania strony internetowej w oparciu o szablon stworzony w php, pełnoletniość, komunikatywność, kreatywność, nieposzlakowana opinia (niekaralność). Lider był wolontariuszem – nie otrzymywał wynagrodzenia.

Zadania, które wykonywał lider to: budowa koalicji sąsiedzkich, inicjowanie spotkań sąsiedzkich, identyfikowanie i diagnozowanie problemów

⁷ Opracowanie własne na podstawie informacji dostępnych na stronie internetowej <http://www.wspolneosiedla.pl/>.

nurtujących społeczność, budowa koalicji podmiotów na rzecz rozwiązania danego problemu, udział w stworzeniu programu profilaktycznego, podejmowanie działań przewidzianych w programie profilaktycznym, publikowanie na stronie internetowej informacji dotyczących założeń programu profilaktycznego i końcowej ewaluacji działań.

Organizatorzy oferowali liderom: udział w innowacyjnym projekcie, wybrany „lider-wolontariusz” na terenie swojego działania (miasta lub powiatu) miał wsparcie w podejmowanych inicjatywach profilaktycznych w „liderze-policjancie” – którym był funkcjonariusz przeszkolony w zakresie prewencji kryminalnej z danej Komendy Powiatowej lub Miejskiej Policji, udział w szkoleniach w zakresie budowania programu profilaktycznego oraz aktualizowania strony internetowej, a także możliwość wyróżnienia w ramach konkursu na najlepszy program profilaktyczny. Kampania miała swoją własną stronę internetową <http://www.wspolneosiedla.pl/>.

Przykłady działań patroli obywatelskich w Polsce

Radom

W 1996 r. w ramach realizowanego w Radomiu Programu „Bezpieczne Miasto”⁸ i jego podprogramu „Bezpieczne Osiedle” na jednym z osiedli powołano „Osiedlową Grupę Pomocy Michałów”, w skład której weszli przedstawiciele Policji, szkół działających na osiedlu, tamtejszych parafii i instytucji. W ramach grupy pomocy władze osiedlowe postanowiły uruchomić tzw. patrole społeczne. Ich zadaniem było odstraszenie chuliganów, potencjalnych sprawców przestępstw i informowanie o niepokojących zjawiskach Policję. Mieszkańcy osiedla Michałów byli najbardziej zaangażowani w realizację podprogramu „Bezpieczne Osiedle”. Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej Michałów w sierpniu 1997 r. udostępnił grupie inicjatywnej pomieszczenie w Domu Kultury, gdzie podłączono bezpłatny telefon zgłoszeniowy, czynny całą dobę. Wyselekcjonowano grupę 16 najbardziej zadłużonych mieszkańców, którym złożono propozycję odpracowania długu poprzez uczestnictwo w nocnych patrolach.

⁸ Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Pana Czesława Gąsiorowskiego – Pełnomocnika Prezydenta Miasta Radomia Pana Zdzisława Marcinkowskiego (w latach 2002-2006) oraz Prezydenta Miasta Radomia Pana Andrzeja Kosztowniaka (w latach 2006-2014).

Pierwszy patrol złożony z osób zalegających ze spłatą należności, rozpoczął patrolowanie osiedla w nocy z 8/9 grudnia 1997 r. Na patrol wyszło o godz. 22.00 – 4 mężczyzn. Do 6.00 mieli pomagać Policji w pilnowaniu bezpieczeństwa na terenie osiedla. Gdyby zauważyli, że ktoś próbuje dokonać włamania czy zakłóca ciszę nocną mieli przez telefon komórkowy (po podaniu specjalnego hasła) wezwać Policję. Każdy z mężczyzn wchodzący w skład grup patrolowych został przeszkolony przez policjantów ówczesnej Komendy Rejonowej Policji. Wszyscy wchodzący w skład patrolu mężczyźni byli zatrudnieni na umowę-zlecenie w Spółdzielni Mieszkaniowej „Michałów”. Otrzymywali najniższe wynagrodzenie, z czego 50% przekazywali na uregulowanie długów, 30% na zmniejszenie odsetek, a 20% kwoty dostawali „do ręki”. Patrole społeczne działały przez około rok. Zakończyły się z powodu braku środków finansowych przeznaczonych na wypłaty dla patrolujących mężczyzn.

Wrocław

Podczas sesji Rady Osiedla „Huby”, która odbyła się 30 stycznia 2002 r. przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Porządku wnioskuje o podjęcie uchwały przez Radę Osiedlową o utworzeniu Straży Obywatelskiej⁹. Uchwałę taką podjęto jednogłośnie. Na sesji Rady Osiedla obecni byli m.in. Komendant Komisarjatu Policji Wrocław-Krzyki i Komendant Straży Miejskiej. 4 marca 2002 r. powołano do życia Straż Obywatelską na Osiedlu „Huby”. Podstawą prawną do jej utworzenia była uchwała Rady Miejskiej Wrocławia, która w Programie poprawy bezpieczeństwa miejskiego we Wrocławiu na lata 2001-2004 zakładała tworzenie takich organizacji w całej stolicy Dolnego Śląska. Rada Osiedla „Huby” wyznaczyła cele, jakie realizować miała straż obywatelska:

- współdziałanie z mieszkańcami osiedla w walce z szeroko pojętą przestępczością, dewastacją urządzeń osiedlowych, chuligaństwem i wandalizmem oraz organizowanie społeczności lokalnej w zapobieganiu jej;
- ścisłe współdziałanie z miejscowym Komisarjatem Policji, a w szczególności z dzielnicowymi policjantami pracującymi na terenie osiedla;
- uświadamianie miejscowemu społeczeństwu, że niezbędna jest jego pomoc w walce z przestępczością na terenie swojego miejsca zamieszkania;
- zbudowanie różnego rodzaju form ochrony przed zagrożeniami, jakie rodzi występująca na osiedlu przestępczość;

⁹ Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych na stronie internetowej <https://osiedle.wroc.pl/index.php/huby>.

- umacnianie więzi międzyludzkiej, która ma duży wpływ na zwalczanie i zapobieganie przestępczości;
- odbudowanie zaufania lokalnej społeczności do Policji i Straży Miejskiej, celem przekonania jej, że oba te organy są niezbędne do walki z wzrastającą przestępczością.
- zorganizowanie płynnego przebiegu informacji o zadaniach w walce z przestępczością przez wydawanie biuletynu informacyjnego.

Z ponad 20 chętnych, którzy zgłosili się na początku 2002 r., gdy straż powstawała, w styczniu 2004 r. zostało 11 osób. Wśród nich były dwie kobiety. Przekrój wiekowy był bardzo zróżnicowany – od 25. do 60. roku życia. Częstotliwość patroli była ściśle uzależniona od liczebności straży. Początkowo zakładano, że patrole będą odbywać się raz w miesiącu. Między innymi ze względów bezpieczeństwa udział w nich nie ograniczał się do samych mieszkańców osiedla. Osiedle patrolował policjant lub strażnik miejski i strażnik osiedlowy (jeden bądź dwóch). Patrolowali osiedle dwa, trzy razy w tygodniu. Ponieważ większość „społeczników” pracowała, patrole były od godziny 16. Trwały po dwie godziny zimą, latem znacznie dłużej.

Pomysł straży obywatelskich realizowany był również na innych wrocławskich osiedlach: Szczepin, Stare Miasto, Gaj (2005 r.).

Świątajno

W latach 1998-2000 na terenie gminy Świątajno gwałtownie wzrosła liczba włamań do domków letniskowych i sklepów. Działania Policji doprowadziły do wykrycia i zatrzymania zaledwie kilku procent sprawców. Sytuacja ta spowodowana była m.in. faktem, że przestępczość skupiała się głównie w kompleksach domków letniskowych, usytuowanych w mało zaludnionych miejscach, które po sezonie letnim, pozostawiane były bez opieki.

Wiosną 2001 r. w Urzędzie Gminy w Świątajnie funkcjonariusze Policji rozpoczęły cykl spotkań ze społeczeństwem. Miały one na celu zainicjowanie działań opartych na współpracy Policji z mieszkańcami w zakresie informowania o występujących zagrożeniach. Właścicielom sklepów przedstawiono oferty firm ochroniarskich. Zainteresowanie tematem było duże, jednak brakowało środków finansowych na jego realizację. Wówczas podjęto inicjatywę utworzenia Patrolu Obywatelskiego¹⁰, zawiązano grupę

¹⁰ Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych na stronach internetowych: <https://www.swietajno.ug.gov.pl/>, <http://swietajno-szczycienskie.wm.pl/Na-sygnale/845-0.html> oraz <http://szczytno.policja.gov.pl/>.

ochotników najpierw w Świętajnie, a po wyraźnych oznakach korzyści wpływających z tego faktu również w Spychowie i Piasutnie. Grupy te działały w oparciu o regulamin i stosowne zakresy obowiązków.

Wymienione grupy inicjatywne złożone z właścicieli i pracowników miejscowych placówek handlowych oraz firm, a także zwyczajnych mieszkańców kierując się wskazówkami Policji podjęły się nocnego patrolowania miejscowości Świętajno, Spychowo i Piasutno oraz najbliższej okolicy. W praktyce działanie patroli opierało się na pełnieniu przez ich członków służb nocnych, w czasie których obserwowali oni określony teren. Osoby te każdorazowo zgłaszały rozpoczęcie i zakończenie patrolowania oficerowi dyżurnemu Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie, pozostając z nim w stałym kontakcie, informując telefonicznie o wszelkich spostrzeżeniach dotyczących bezpieczeństwa i spokoju na terenie objętym dozorem. Patrole działały w oparciu o zasady ujęte w dokumentacji, zawierającej skład grupy, regulamin, zakresy obowiązków, grafiki służb, itp.

Wiść o działaniach patroli rozeszła się szybko, tym bardziej, że dzięki ich aktywności udaremniono włamania do sklepów, samochodów, czy też wszczęto w porę alarm w przypadku wybuchu pożaru w środku nocy. Potencjalni przestępcy zdali sobie sprawę, że w stosunkowo niewielkim środowisku prawie wszyscy się znają, co ułatwia identyfikację, zaś pojawienie się „obcego” samochodu, czy twarzy nie uchodzi uwadze mieszkańców, a zwłaszcza tych, którzy pełnią akurat służbę patrolową. Miało to odzwierciedlenie w statystykach policyjnych – nastąpił spadek liczby kradzieży z włamaniem do domków letniskowych i sklepów.

8. Podsumowanie

W polskiej i zagranicznej literaturze kryminalistycznej podkreśla się zjawisko braku gotowości obywateli do samoobrony. Stan taki został spowodowany m.in. szerokim upowszechnieniem systemu dobrowolnych ubezpieczeń od kradzieży, pożarów itp. Zwłaszcza troskę o ochronę własnego mienia przerzucono na instytucje państwowe lub społeczne (Hołyst, 2016).

Największe wyzwanie, jakie stoi przed Policją, to znalezienie sposobu, aby pozyskać wsparcie i współpracę przeciętnych ludzi w dążeniu do uczynienia ich życia bezpieczniejszym i przyjemniejszym. Community policing przypomina, że ludzie to najcenniejsze zasoby jednostek policji i powinni być traktowani jako cenni partnerzy. Zmiany wymagają czasu. Poszukując źródeł rozbieżności między postawami deklarowanymi odnośnie

do współpracy z policją a stanem faktycznym, należy uwzględniać różne czynniki współpracy. Po pierwsze, moralna „nieprzyzwoitość” współpracy z policją. Źródłem ciągle zauważalnej niechęci do współpracy z policją można doszukiwać się w tym przypadku w okolicznościach historycznych narodu polskiego, które doprowadziły do charakterystycznego stosunku społecznego do organów porządku publicznego (Hołyst, 2013), w tym działania Milicji Obywatelskiej czy Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej (ORMO). Kolejnymi czynnikami są: złe doświadczenia z bezpośrednich kontaktów z Policją, „bezradność” Policji wobec przestępczości oraz obawa przed zemstą przestępców.

Skuteczność pracy tradycyjnej policji wyznaczają: wskaźnik zgłoszonych przestępstw, łączna liczba zatrzymań, wskaźnik wykrywalności oraz czas reakcji. Policja musi mieć strategię, która pozwoli jej monitorować i kontrolować wszystkie rodzaje przestępstw, także te mniejszej wagi. Wymiar sprawiedliwości, w którym najwięcej sił i środków jest skoncentrowanych na poważniejszych zagrożeniach, sprawia, że Policja traci kontakt ze zwykłymi ludźmi i jest obojętna na ich problemy, a tymczasem drobne przestępstwa i przestępczość urzędnicza dotyczą o wiele więcej osób niż tzw. poważna przestępczość.

Aby policjanci mogli być zaangażowani w życie społeczności oraz byli w stanie poprawić jakość życia jej członków, musi nastąpić zmiana sposobu ustalania zakresu ich działań, który musi być dostosowany do społeczności. Policja nie może dłużej pozwolić sobie na wykorzystywanie wskaźników aresztowań, telefonów wzywających o pomoc, poziomu przestępczości oraz liczby wystawianych mandatów jako miary własnych sukcesów. Musi zacząć oceniać atrybuty społeczeństwa oraz interakcje społeczne.

Zgodnie z przyjętą filozofią funkcjonowania polskiej Policji, jej rolą jest służba społeczeństwu, służba pojmowana przez pryzmat uspołecznienia jej działań.

Zauważyć należy, że Policja nie może efektywnie funkcjonować nie będąc obdarzona należytą dozą zaufania społecznego. Budowanie zaufania jest procesem ciągłym, wymagającym permanentnych działań, głównie na poziomie lokalnym. Jego poziom, choć w chwili obecnej bardzo wysoki, nie jest trwały, stąd należy podejmować wszelkie działania mające na celu jego dalsze pogłębianie, ale przede wszystkim utrwalanie. Proces ten nie jest możliwy bez zapewnienia optymalnej komunikacji ze społeczeństwem.

Dlatego tak ważne i cenne są wszystkie inicjatywy, które wpływają na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, zwiększając efektywność działań

prewencyjnych i profilaktycznych Policji, wpływają na wzrost zaufania społeczeństwa do tej formacji, a także przyczyniają się do wzrostu społecznego wsparcia działań Policji.

Bibliografia

Literatura

Awdiejew, A., Hebrajska, G., (2006). *Wprowadzenie do gramatyki komunikacyjnej*, [w:] Hebrajska, G. (red.), *Rozmowy o komunikacji*. Łask: Oficyna Wydawnicza „Leksem”.

Czapska, J., Widacki, J., (red.) (2000). *Bezpieczeństwo lokalne. Społeczny kontekst prewencji kryminalnej*, Warszawa: Wydawnictwo Instytut Spraw Publicznych.

Dąbrowska, A., Pierzchalska, M. (2009). *Idea społeczeństwa obywatelskiego w Radomiu (w świetle badań)*. Radom: Wydawnictwo: Wyższa Szkoła Nauk Społecznych i Technicznych w Radomiu, s. 103-144.

Hołyst, B. (2016). *Kryminologia*. Warszawa: Wydawnictwo: Wolters Kluwer, s. 1155.

Hołyst, B. (2013). *Policja na świecie*. Warszawa: Wydawnictwo: LexisNexis, s.221.

Lasocik, Z. (2011). *Dzielnicowy w nowoczesnej formacji policyjnej*. Warszawa: Wydawnictwo Katedra Kryminologii i Polityki Kryminalnej Uniwersytet Warszawski, s. 117.

Maiwald, K. (2002). *Community Policing w USA*. [w:] Czapska, J., Kury, H. (red.), *Mit represyjności albo o znaczeniu prewencji kryminalnej*, Kraków: Kantor Wydawniczy Zakamycze, s. 231-238.

Stawnicka, J., Klonowska I. (2018). *Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa nową formą dialogu polskiej policji ze społecznością lokalną na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego. Aspekt społeczno-pedagogiczny*. Sosnowiec: Oficyna Wydawnicza „Humanitas” , Wyższa Szkoła Humanitas, s. 26.

Szymczak, M., (red.) (1978). *Słownik języka polskiego*. Tom 1. Warszawa: Wydawnictwo: PWN.

„*Tworzenie i funkcjonowanie grup osiedlowych oraz miejskich map bezpieczeństwa*”, poradnik wydany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (2002).

Akty prawne

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. 1990, nr 30, poz. 179, ze zm.).

Zarządzenie nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych (Dz. Urz. KGP poz. 26, Warszawa dnia 20 czerwca 2016 r.).

Wytyczne nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 września 2016 r. w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji zadań związanych z funkcjonowaniem Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa (Dz. Urz. KGP poz. 58, ze zm.).

„Koncepcja działań Policji w zakresie profilaktyki społecznej na lata 2015-2018” zatwierdzona do realizacji przez Komendanta Głównego Policji 30 kwietnia 2015 r.

Priorytety Komendanta Głównego na lata 2016-2018 (<http://bip.kgp.policja.gov.pl/kgp/priorytety-kgp/22565,Priorytety-Komendanta-Glownego-Policji-na-lata-2016-2018.html>, dostęp: 5 października 2018 r.

Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP 2013, poz. 50, 62 i 93, z 2014 r. poz. 24 i 69, z 2015 r. poz. 39 i 113, z 2017 r. poz. 23 oraz z 2018 r. poz. 91).

Źródła internetowe

<http://dzielnicowy-blizej-nas.policja.pl/dbn/wideo/4463,Jacy-je-stesmy-Czy-praca-jest-nasza-pasja-Ile-dajemy-z-siebie-Obejrzyj-spot-i-prz.html>, dostęp: 5 października 2018 r.

<http://www.wspolneosiedla.pl/>, dostęp: 10 grudnia 2014 r.

<https://www.swietajno.ug.gov.pl/>, dostęp: 10 grudnia 2014 r.

<http://swietajno-szczycienskie.wm.pl/Na-sygnale/845-0.html>, dostęp: 10 grudnia 2014 r.

<http://szczytno.policja.gov.pl/>, dostęp: 10 grudnia 2014 r.

SPOŁECZNE WSPARCIE DZIAŁAŃ POLICJI MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE POPEŁNIANIU PRZESTĘPSTW I WYKROCZEŃ ORAZ ZJAWISKOM KRYMINOGENNYM

Streszczenie

Bezpieczeństwo publiczne wymaga wspólnego wysiłku zarówno Policji, jako instytucji odpowiedzialnej za bezpieczeństwo, jak i podmiotów kreujących życie społeczne, głównie instytucji administracji rządowej i samorządowej oraz obywateli.

Warunkiem skuteczności działań Policji jest współdziałanie z różnymi instytucjami, a przede wszystkim ze społeczeństwem. Dlatego działania te muszą być wspierane przez społeczności lokalne, poparte konsultacjami społecznymi, z wykorzystaniem doświadczenia partnerów. W tym zakresie prospołeczne, skuteczne, a przede wszystkim profesjonalne działania policjantów mogą przynieść oczekiwane efekty w postaci zaangażowania różnych środowisk w działania na rzecz bezpieczeństwa, a przede wszystkim do utrzymania wysokiego poziomu zaufania społecznego oraz dobrej oceny pracy Policji.

Obecnie w Polsce można zauważyć wyraźny zwrot policji ku społeczeństwu, wynikający z dostrzegania jego znaczenia w zapobieganiu i zwalczaniu przestępczości.

Słowa kluczowe: *community policing, społeczność lokalna, patrole obywatelskie, prewencja kryminalna, profilaktyka, bezpieczeństwo publiczne*

SOCIAL SUPPORT FOR POLICE MEASURES AIMED AT PREVENTING CRIMES AND MISDEMEANOURS AS WELL AS CRIMINOGENIC PRACTICES

Abstract

Public security requires effort both by the police as the institution responsible for order and safety, and by those bodies with an impact on society, above all governmental institutions, local authorities and by the citizens themselves.

The sine qua non of effective police activities is cooperation with various institutions and organisations, but above all with society. As such their

measures should be supported by the local communities, and backed up by consultation with citizens, putting their knowledge and experience to good use. In this regard, pro-social, effective and professional measures by police officers can bring the expected results – such as the engagement of different communities in achieving the desired level of security, and above all for maintaining the high level of social trust and positive appraisal of police work.

One can see today in Poland that the police are making a noticeable turn back towards society, a turn resulting from them realising the importance of society in preventing and fighting crime.

Keywords: community policing, local community, neighbourhood watch, crime prevention, public security

